

24816, I ef

59
1871

Mladenček

Dominik Savio,

gojenec v vstavu sv. Frančiška Salezija
v Torinu.

V laškem jeziku spisal 1866 duhoven Janez Bosko,
vodnik tega vstava.

Slovensko vravnal

L. Jeran,

duhoven ljubljanske škofije.

Založila in na svitlo dala

KATOLIŠKA DRUŽBA ZA KRANJSKO.

Zvezek 4. in sklepni. Cena 5 kr.

Na svitlo dan meseca velikega travna 1871.

Z dovoljenjem Vis. čast. škofijstva ljubljanskega.

Natisnila R. Eger v Ljubljani.

(Junij 1871.)

030007258

(1911-1912)

Dominik Savio.

(Nadaljevanje in konec.)

Poglavje XXIV.

Kako je Savio ravno pred smertjo delal, kako je umerl.

Povedano je bilo, da je bil Dominik zavoljo bolezní poslan k svojim staršem na dom v Mondovijo. Tam pa se mu ni boljšalo, še le huje je prihajalo. In kako se je ljubi Dominik obnašal v bolezní? Če tudi se je videzno na boljše obračalo, je previdni mladeneč vendar želel za smert previden biti. Delal je po pravilu: bolje je prezgodaj prejeti svete zakramente, kakor pa jih zamuditi. Pokliče toraj svojega očeta in reče: Oče! dobro bo, da se posvetujemo z nebeškim zdravnikom. Jaz bi se rad spovedal in prejel sveto poslednje olje.

Samo zato, da bi ga ne žalili, so mu starši v to privolili, zakaj mislili so, da ni nič nevarnega. Duhoven mu je toraj nesel presveto Popotnico, če tudi je menil, da ni nevarnosti. Savio je vselej pristopil k Božji mizi kakor drugi Alojzij; kaj pa še le zdaj, ko je zares mislil, da je zadnjikrat v življenji! Čez štiri dni so bili zdravnik in drugi še bolj veseli, ker so mislili, da je bolezen premagana; Dominik pa je želel sv. poslednje olje in ga prejel, pa tudi še papežev blagoslov za popolnoma odpustke.

Ni se čuditi, da mnoge ljudi, tudi pobožne, v smertni uri dostikrat velik strah prepada. Pri Do-

miniku pa ni bilo tako. Bog mu je blezo zato prizanesel te bridkosti, ker se je v življenji toliko skerbno za smert pripravljaj. Dominikova zadnja ura je bila bolj podobna mirnemu spančku, kakor pa smerti.

Eno uro pred smertjo je bil še njegov duhoven pri njem. Prosil je Dominik spovednika, naj mu pred odhodom dajo kaj za spomin, da ga v smertnih težavah poterjuje.

Ne vem ti družega, kakor: spominjaj se na terpljenje Gospodovo, mu reče duhoven. „Deo gratias!“ (Hvala Bogu) je odgovoril, terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa mi bodi vedno v mislih, v ustih, v sercu. Jezus, Marija, Jožef mi pomagajte v tej zadnji smertni vojski! — Nato je malo zaspal, čez pol ure se zbudil in prosil svojega očeta, naj mu beró molitve za srečno smert. Mati njegova se zajoka in zbeži iz sobe, očetu serce poka in solze mu glas zadušujejo, vendar pa si serčnost dela in začne molitve brati. Dominik zvesto ponavlja besede; po vsakem oddelku pa sam od sebe pristavlja: „Usmiljeni Jezus, usmili se me!“ Prideta do besed: „Kadar pa bo moja duša prišla pred Tebe, in bo pervikrat vidila neumerljivo svitlobo tvojega veličanstva, ne zaverzi je spred svojega obličja, temuč milostno me sprejmi v ljubeznjivo usmiljeno naročje, da bom vekomaj prepéval Tvojo slavo.“ — „Dobro“, je pristavil Dominik, „ravno to želim. Oh ljubi oče, prepévati vekomaj slavo Gospodovo.“

Zopet je bilo viditi, da nekoliko zadremlje,

kakor kdo, ki tehtne reči resno premišljuje. Zdrami se, pa počasi ter z razločnim glasom in smehljaje reče: „Z Bogom, ljubi oče, z Bogom! — Oh! kaj lepega jaz vidim! —“ To govoré in rajsko smehljaje se — z rokami na persih v podobo križa sklenjenimi — izdihne dušo brez najmanjšega gibljeja.

To je bilo 9. sušca 1857 zvečer. „S solznimi očmi vam naznanim prežalostno novico: Moj sin Dominik, vaš učenec, je kakor bela lilija, kakor Lojze Goncaga svojo dušo Bogu zročil sinoč ob devetih, —“ Tako je Dominikov oče pisal in sporočil v Salezijaniše. Silo žalostni so bili sošolci in višji. Eni so se zbrali zanj molit; naj več pa jih je reklo: bil je svetnik, zdaj je že v nebesih; drugi so se mu začeli v prošnjo priporočati kakor pomočniku pri Bogu; vsi pa so hiteli kaj za spomin dobiti, kar je imel Dominik v življenji.

Poglavje XXV.

Mnogi so uslišani, ki se Dominikovi prošnji pri Bogu priporočujejo.

Kdor je bral, kar je bilo do sedaj povedanega o Dominiku, se je prepričal, da je bil Bog tega mladenča obdaroval s posebnimi duhovnimi zmožnostimi, iz katerih so svetile raznotere čednosti v naj lepši luči. Še dokler je živel, so se mnogi njemu v molitev priporočali, in pripovedujejo se marsiktere milosti, ki so se na molitev Dominikovo od Boga dosegle, dokler je bil živ. Po njegovi smerti pa se

je to zaupanje še le bolj množilo, pa tudi češenje do njega rastlo.

Nekteri sošolci so ga razglasovali za svetnika, ko so zvedili, da je umerl. Molili so zanj litanije za mertve, pa nekteri na besede: „*Sv. Marija i. t. d.*“ niso odgovarjali: „*zanj Boga prosi,*“ ampak le: „*za nas Boga prosi.*“ Rekli so, da on je v nebeški slavi in ne potrebuje več molitve. Drugi pa so rekli: ako Dominik Savio ni šel gorek v nebesa, ki je tako čisto in sveto živel, kdo si bo mogel še obetati, da tje gori pride? Tedaj so se mu jeli priporočati kakor pomočniku v nebesih, in postavili so si ga za zgled življenja.

Priporočevanja niso bile zastonj. Skoraj vsak dan so se pripovedovale milosti, ki so jih dosegli, kateri so se mu priporočevali, in sicer zdaj telesne, zdaj duhovne. Neki mladeneč, ki je terpel silne bolečine v zobéh, da mu ni bilo več prestajati, se je priporočil Dominiku — in potihnila mu je bolečina kar precej, in še bolj posebno je to, da od tistega časa je bil rešen te poprej neutolažljive bolečine. Veliko se jih je priporočevalo, da bi jih popustila merzlica, in bili so uslišani. Njegov vodja gospod Bosko pravi: „Priča sem bil pri enem, ki je kar v trenutku prejel milost, ter je bil od prehude vročice rešen.“ Pripoveduje se o študentu iz modroslovja, ki je bil tako bolehen, da se je zdelo, leto bo zgubil, ker ne bo mogel poskušnje narediti. Šel je na svoj dom in mnogotero je poskušal, da bi se vterdil in pozdravil; pa zastonj. Poslednjič

prične devetdnevnicu k svojemu bivšemu tovaršu Dominiku.

Ni pa še bil dokončan peti dan devetnice, že se mu jame tako zdatno in urno boljšati, da se je precej zamogel pričeti učiti, in pa z nenavadno lahkoto, ter je prav dobro dostal poskušnjo. Pa zboljšanje ni bilo le za male trenutke, temuč postal je vedno zdrav, kakor že leto in dan poprej ni bil. To je pravil dva meseca po svojem ozdravljenji in zdravje je bilo stanovitno k njegovemu velikemu tolažilu in pridu.

Dominik Savio.

Pristavek o nekterih milostih, prejetih od Boga na prošnje Dominika Saviota.

Izmed premnozih milost, ki se prištevajo priporoči Dominika Saviota, je pisatelj laške knjižice zapisal za občinstvo samo nektere. In izmed teh bom za slovensko mladino tukaj postavil le nektere, ker bukvice so tako že precej narastle, da prej do sklepa pridemo. Pri nadškofijstvu v Torinu pa je polnoveren (autentišk) popis teh milost, podpisan od tistih, ki so prejemale take nebeške dobrote.

Grofnja Buschetti pripoveduje, da se je večkrat Savio Dominiku priporočila, in njegova prošnja pri Bogu je imela vselej dobre nasledke. Razni nagibi ji svetvajo več dogodkov zamolčati, enega pa vendar hoče naznaniti, bodi si v Božjo čast, bodi si v po-

veličanje zvestega služabnika Božjega o obliči kristjanov. „Ta-le je dogodek,“ pravi grofnja: „povedala pa bom le čisto in vestno resnico.“

„Osmega kimovca 1858 me je napadlo neko zgostenje, zapertje (costipazione), ki me je za neke tedne priklenilo na posteljo, potlej pa se je zverglo v merzlico.

Podvergla sem se vsemu oskerbovanju umetnih zdravnikov, pa vse zastonj. K temu me je moja šibka telesna postava in moja že poprejšna bolehnost v kratkem hudo oslabila in moje moči skoraj čisto razdjala.

Zdravila, obiskovanja, posvetovanja (zdravnikov), spreminjanja obnebja in okrajev je bilo pri meni brez nasledkov. K telesnim hujavam so se družile duhovne bridkosti, ki so se mi zgostovale, ker nisem mogla spolnovati dolžnost deržinske matere. O kolika reva sem bila! Pribiti na posteljo, zgubivši vse upanje do zdravnikov in zdravil, mi ni ostajalo družega kakor pomoč z nebes, — in ta se mi ni pogrešala. Malo dni je bilo, kar so bile natisnjene bukvice z življenjem Dominika Savia. Ginjena od lepih čednost, ki jih je v življenji skazoval in ginjena še veliko bolj od milost, ki so jih drugi prejemale po njegovem posredovanji, sem sklenila njemu se priporočiti, da bi se mi zljajšale moje stiske.

Po noči tedaj 20. svečana 1859, zaupajoča v Božjo moč, ktera v obilnosti deli svoje dobrote na prošnje tacih, ki so mu bili zvesti v življenji, spod-

badana od potrebe sprejeti kaki poživljeje v svojih bridkostih in polajšanje v svojih bolečinah, sem govorila te-le besede: „Oh ti, Savio Dominik, ki si v malo letih življenja dosegel tako visoko stopnjo čednosti, poterdi Božjo moč in dobroto, daj mi spoznati, da si v nebesih in da si s tega kraja zveličanja bramba tistim, ki so ti vdani. Pridobi mi od Boga, da mi bodo zljajšane moje nadloge ter dosežem svoje poprejšno zdravje. Obljubim ti, da bom naznаноvala dobroto, ki mi jo imaš sprostiti od Boga, kjer koli bom mogla.“

Komaj sem dokončala zadnje besede, kar me zgrozne neka merzlota po vsem životu. Moji duši je bilo v trenutku zljajšano: bolečine so potihnilе, zginila merzlica, in premagalo me je sladko spanje ter sem mirno počivala celo noč. Zjutraj sem bila popolnoma zdrava. Doktor Frola, ki me je ozdravljaj, je ostermel — ne malo — pri takem zboljšanjji. Ne vem, je rekel, kakošno zdravilo vas je moglo tolikanj pozdraviti. Gotovo se je tukaj roka Božja vdeležila.

Zapustila sem posteljo in znašla sem se neutegoma popolnoma zdrava po boleznji, po kateri okrevati bi več mescev ne bilo zadostovalo.

Preteklo je osem mescev, kar sem ozdravljena od svojih bolečin, in do sedaj, hvala Bogu in prošnji svetega mladenčka Savia Dominika! me ni več nadlegalo to hudo. Kar tukaj pripovedujem drage volje (sama od sebe), želim, da bi se očitno natisnilo, kjer koli se méni, da bi bilo v veči Božjo čast,

dušam v prid; in pripravljena sem poterditi ravno to v pričo kogar koli si bodi. Od tistihmal sem druge krati pribeževala k temu nebeškemu dobrotniku, in bila sem vselej vslišana. Naj te dogodbe zbudujejo zaupanje v drugih vernih kristjanih, da se zatekajo k temu studencu blagrov in nahajajo močno poterjenje v dušnih in telesnih potrebah pri njem, ki je sveto živel na zemlji, in ki je zdaj nam častitljiv pomočnik z nebes.

V Torinu 15. vinotoka 1859.

Grofnja Boschetti,
rojena pl. Mezevile.

Huda očesna bolezen odjenja na priprošnjo Dominika Saviota.

Študent Edvard Donato sam popisuje obširno, kako hudo so ga bile jele oči boleti ob koncu majnika 1858, in bolečina zdaj veči zdaj manji je terpela do listopada 1859. Hudo je toliko narašalo, da je mógel v začetku mal. serp. učenje čisto pustiti in se podati domu v Saluggio, ko se je bilo treba naj bolj učiti za dobre poskušnje. Doma pa se mu je po nekolikem zboljšanji kmali še le shujšalo. Poskušali so ga zdraviti razni imenitni zdravniki, Sperino, Fissori, Poganini, vsi pa so po raznih poskušnjah spoznali, da pot, kako bi se njegova očesna bolezen ozdravila, saj njim ni še znana. Naveličan samega sebe revež ni vedil, kaj početi. Prebil je vse dni v temni stanici. Oči so mu postale tako rudeče, kakor dva rubina obdana s škerlatom. Preleglo mu

je ob koncu meseca vinotoka, pa kmalu se mu je bolečina tako povernila, da je dvomil, če bode mogel nadalje študirati.

Njegov vodja, ki ga je večkrat tolažil v njegovi bolečini, se mu neki večer približa, ko je ves zamišljen in žalosten sedel pri mizi z obličjem na roke naslonjenim, ga potipa na rame in mu reče kakor smehljaje: „Ali te ne bomo mogli že enkrat ozdraviti te bolečine? Hočem, tega mora biti konec. Dajva se lotiti Savia Dominika, in ne spustiva ga, dokler od Boga tebi zdravja ne pridobi.“ Mladeneč oči vanj vpre, pa ne zine besede. Vodja pa mu svetuje, da naj vsak dan v devetdnevnicu čistega spočetja (ki se je drugi dan pričela) prosi Savia Dominika, da naj posredva pri Bogu in mu doseže to milost. Priporoči mu skerbeti za taki dušni stan, da zamore vsak dan v devetnici pristopiti k sv. obhajilu. Zvečer pa, preden se k pokoju spravi, naj reče: Savio Dominik, prosi zame! in moli naj „Češeno-Marijo.“ Sam pa obljubi, da se ga bode vsak dan spomnil pri sv. maši.

Sam tisti dan že, ko je bil pričel devetdnevnicu, je čutil nekako zljajšanje bolečine. To ga je spodbudilo, da je z večji gorečnostjo pobožnost nadaljeval. „In kakošno je bilo plačilo?“ praša sam. „Oči so mi bile v malo dnevih popolnoma ozdravljene. Med devetdnevnicu sem bil obljubil sam sebi, ako se mi neki določen čas ne poverne, da si bom vse prizadel očitno razglasiti to milost na čast Saviu Dominiku, ki sem jo po njem prejel. Zdaj te-

daj spolnim to obljubo, ker določeni čas (1. sveč. 1860) je pretekel, in jaz se počutim prav dobro. Upam, da bo Savio Dominik dobrotno nadaljeval svojo milost, in jaz bom storil kar mi je moč, da mu bom hvaležen, ker si bom prizadeval posnemati ga v tistih čednostih, ktere je tolikanj lepo skazoval v svojem življenji na tem svetu. Med tem pa bodi za to hvala Bogu in Saviu Dominiku, po čigar posebni pomoči sem dosegel to milost.“ Tako piše 1. sveč. 1860, in 20. sušca ravno tistega leta je pristavil: „Hvala Bogu, še zmiraj so mi oči popolnoma zdrave in poterdim, kar sem zgoraj rekel.“

Prehuda bolečina v trenutku jenja.

Učenec Matej Galleano iz Caramagne poterjuje, da ga je presunilo veliko češenje do angelčka Savia Dominika, ko je njegovo življenje bral. 7. aprila 1859 pa je tega mladenča jela glava boleti in opoldan je bilo že tako hudo, da ni mogel ne delati tisti dan in ne spati naslednjo noč. Drugi dan se je zmiraj veči bolečina še tudi zób polastila, in pa tako, da če tudi se je posilil v šolo iti, ni mogel paziti ne na učenje, ne na razlaganje, ne na drugo reč. Tako je bilo zmiraj huje do večera; bolečina je bila tako neprenesljiva, da se je jel silovito jokati. V takem stanu ga najde šolski prefekt in mu reče: „Priporoči se Saviu Dominiku, on te more ozdraviti, ako hoče.“ Sram je bilo mladenča, da ni sam na to mislil. Zdajci teče k altarju Ma-

tere Božje, poklekne v tisti kotiček, kjer je Dominik tolikrat molil, se prekriža in začne moliti očenaš; ko pride do besed: „Reši nas od hudega,“ ga kakor v migljeju mine bolečina; nobene naj manjši sledi ni več od prestanega prehudega terganja.

Bolni sinček v Torinu se ozdravi.

Marija Paira to-le pripoveduje. Bilo je že nekekako mesec dni, odkar sem imela edinega svojega sinčka bolnega v bolnišnici ss. Mavricija in Lazarja. Njegova bolezen je bila iz kervi, ki mu je divje vrela v možganih in je storila, da se je mešal. Bil si je med drugimi v glavo vtepel, da ni hotel ne besedice spregovoriti. Nobeden si ne more misliti britkosti matere, ktera vidi edinega svojega sina zdelovanega od bolezní, ki ne dopušča več upanja, da bi se ozdravil . . .

Nekega dné, ko mi je grenka bridkost stiskala serce, se podam v bolnišnico z nekterimi sorodniki. Ko slišim pri postelji bolnikovi, da mu je bilo že velikrat pušano, ko ga vidim bledega in v medlevicah kakor merliča, se začnem silo jokati; nobena reč na svetu ni bila zmožna me potolažiti. Ali čast in hvala Bogú, ki se je ponižal me nepričakovano poterditi in spremeniti moje serčne bolečine v največi potolažbe!

Tisti trenutek sem zagledala mladenča z majhnimi bukvicami v rokah, ki se približa k postelji, ktera je bila blizo postelje mojega sina, jih odpre

in bolniku, ki je tam ležal, pokaže podobo mladenča, nekako štirinajstletnega, ktereга lepe djanja so te bukve pripovedovale. Svetoval in opominjal je bolnika, da naj bere, in naj posnema čednosti tega mladenčka, ki je živel in umerl kakor svetnik. Viditi te bukve in to podobo, sem si precej mislila, da ondi popisovani mladeneč mora biti kak svetnik. Približam se s solznimi očmi in rečem onemu, ki je deržal bukve v rokah: o dragi mladeneč, prepustite mi pri ljubezni Božji in Marije Device ene teh bukvic za svojega sina. Odgovori mi, da mi brez pritežnosti ene teh bukvic daruje, pa da je brez koristi jih zmešanemu dajati brati, bolje je, da se priporoči temu mladenču, ki je sveto živel, Saviu Dominiku, ter za zdravje prosi.

Poterdila sem v trenutku ta svet, sklonim se k ušesu skoraj umirajočega svojega sinčka in mu z derhtečim glasom rečem: Ljubi sin, poslušaj, priporoči se mladenču Saviu Dominiku, da ti od Boga pridobi ozdravljenje. Na te besede bolnik ni ne glasa čerhnil; v mater resno oko vpre, ostane nepremakljiv nektore trenutke, potem k velikemu ster-menju pričujočih, in v veliko mojo tolažbo zakliče besedi: „Priporočim se.“ Nimam besed, da bi naznanila veselje, sladkost, ki jo je okusilo moje serce, slišati glas sinov, ki sem bila že skoraj vse upanje zgubila, da bi se ozdravil, slišati glas, ki mi že osemnajst dni ni več donel na uho. Potem sem se na vso moč prizadela mu naznaniti svetost in čednost Savievo, kteremu sva bila oba goreče priporo-

čena. Prečudna reč! kmali potem je bil kakor popolnoma ozdravljen od bolezni, zastran ktere so ga bili zdravniki že obsodili na mertvaški oder, ali pa saj v norišnico.

Zdaj, hvala bodi Bogu! z naj večim tolažilom vidim v popolnem in cvetočem zdravji tega svojega sinka, ki mi je zbudoval iz serca tolike zdihljeje, in mi dal točiti toliko solz.

V Torinu 10. mal. travna 1860.

Preterganje, prehuda bolečina v drobu, se kar na nagloma zaceli.

Mladeneč, študent, je bil v prehudi bolezni pribežal za pomoč k Saviotu, in bil je prečudno ozdravljen. Priče so, njegov vodja Janez Bosko in množica mladenčev.

Dragotin Bellino, iz Bard-a v okrajini Aosta, piše sam, da je pred tremi leti imel strašno bolezen, ki je vstala po premaknjenji čevesa, in je imel naj hujši bolečine terpeti, ter se je ozdravil. Potem nadalje ni bilo nobenega znamenja te bolezni več. 20. svečana 1860 pri igri s tovarši pa ga je ravno tisto hudo napadlo. Ni se mogel več na nogah zderžati, šel je kar precej v posteljo, in silovite bolečine so ga zdelovale. Kliče gospoda vodja na pomoč, naj mu dá kak svèt, in na njegovo prošnjo ga spové. Berž pokličejo zdravnika, in da bi se nič ne zamudilo, oskerbi voz, da bi ga precej v bolnišnico odpravili in brez pomude ga ranocelniki oskerbeli.

Med tem je bolečina toliko pritisnila, da je bil že kakor zmešan, in so mislili, da že umira. V tem stanu se mu zbudi zaupanje do Dominika Savia, in reče prav te-le besede: Če je res, da si ti v nebesih, stori, da se mi polajša ta bolečina, in molil je „Očenaš, Češena-marijo in Čast bodi“ Dominiku na čast. Komaj sem obmolil, pripoveduje mladeneč sam, kar se me polasti sladko dremanje, ki je bolezen hladilo kakor balzam, in kakor v trenutku sem zaspal. Spal sem nekako četert ure. Po tem so me nekteri tovarši zbudili ter rekli, da so vezila pripravljene za rano-celsko opravilo ali operacijo in pripravljen tudi voz za odpeljanje v bolnišnico.

Nimam več nobene bolezni, sem odgovoril; stermeli smo jaz in uni, in v resnici sem bil popolnoma ozdravljen, ter bil bi precej vstal s postelje, ko bi že ne bilo v večer, in ko bi mi ne bili tega odsve-tovali. V jutro sem vstal, vse je bilo minulo, in zdaj sem v naj boljšem zdravju.

Za vse to sem dolžan zahvalo mladenču Saviu Dominiku, ki je za vse prosil pri Gospodu Bogu, in mi je dosegel tako imenitno milost, za katero bom ohranil naj bolj živo hvaležnost do Boga in do svojega nebeškega dobrotnika.“

Še več dobrot je zaznamnjanih, ki so se do-segle pri taci, kateri so se priporočevali v molitev in prošnje Dominika Savia. Vse pa podverže pisavec sodbi svete katoliške cerkve, in nima namena pri-lastoviti njim več veljave kot prostim zgodovinarjem.